

గోదావరి తీరం వా కిష్టం. నీళ్లలో స్నానం చేసి మునుపులెన్నడూ స్వచ్ఛంగానే వుంటారు. నీళ్లు కచ్చితంగా వీటిని తీసి వెళ్తుంటారు. మొట్టమొదటిసారి రాజమండ్రిలో ఆడుగు పెట్టాను. నేను చిన్నప్పటి నుంచి రాజమండ్రి గురించి ఎవడమీ తప్పించి రాజమండ్రిని వేస్తే చూడలేదు. నా తాతగారు రాజమండ్రి ఎన్నడూ మనపాలా చంటిపొడికి పాలుపట్టి తల్లిలా కనిపించింది. దారిలోకి పొంగిపోయి, పాతపాత పాతాళం మేళించుకున్న రాజమండ్రి వీధులన్నీ ఇరుక్కొన్నాయి. ఏ ప్రాచీన నగరంలోనైనా వీధులు ఇరుక్కొని, అక్కడి మనుషుల మనసులు చిశాలంగా వుంటాయి.

నేను బాగా అభిమానించే మా అత్తగారు చనిపోయారు. ఆవిడ అప్పకర్ణి కలనదానికి రాజమండ్రి వెళ్లాలి వచ్చింది. విజయనగరం నుంచి బస్సు ఆటవంగా రాజమండ్రి చేరింది. నా వక్కన మా రాము బావ వున్నాడు. తాళికి ప్రవేశించిన బస్సుకి వాన ప్యాగరం చలికింది. మునురులా వుంది. రెండోజాల్తుంది వదుతోందో, మూడు రోజుల్తుంది వదుతోందో తెలియదు. వెళ్ళుచు, వెళ్ళుచు వాన పెరుగుతోంది. అది వాన కాదు. బడివాన. అలాంటి వానను నేను జీవితంలో ఎన్నడూ చూడలేదు. నువ్వీకీ, నువ్వీకీ మధ్య మాయపారలాంటి వాన. దబ్బు పారలాంటి వాన. ఇవన వాన.

అన్నడు ఉదయం ఆరూ యాలై అయిదు విముషాలైంది. ఒక వక్క, దట్టమైన మంచు. ఇంకో వక్క, చీరుల్లి చేరువులుగా చేస్తున్న వర్షం. బస్సును నుంచి రిక్షాలో ఆ వక్క, వీధిలో మన్ను చోటర్ కెళ్ళాం. చోటర్ పూవాలి చేసి, వర్షం తగ్గిందేమో చూశాను. లేదు. ఈ వర్షం తగ్గదు. "ఏం చేద్దాం" అడిగాను రామా బావవి. "వెళ్ళాం..." అన్నాడు. రిక్షాలో కోటిలింగాల రేవుకు బయల్దేరాం. రిక్షా ప్రయాణం వడవ ప్రయాణంలా వుంది. రిక్షావాడు ముసీలారు.

"ఈ తుపాన్ అక్కడెవరంటారు బాబూ... ఎవరూ వుండరు. ఇవాళంతా చోటర్ రూపంలో గడిచి రేపు మీ పని చేసుకుంటే బావుంటుంది" వాడి బావలో నాడు అనపోతలు వదుతూ, ఉచిత వలస ఇచ్చాడు ఆ రిక్షా మనిషి.

ఈ రోజు పని పూర్తిచేసుకుని మళ్ళి విజయ నగరం వెళ్ళిపోవాలి. తప్పదు. వర్షమైనా, తుపాన్ అయినా, ప్రళయమైనా.

మా అత్తగారంటే వాకు చాలా గౌరవం, ఇష్టం. నన్ను పెద్ద కొడుకులా చూసుకున్న అత్తగారు, కాన్పూర్లో చనిపోయారు. ఆమె చనిపోవడానికి కొన్ని రోజుల ముందు నేను మా అత్తగారి తురియింది. కొన్ని రోజులు అక్కడ వున్నాక, అక్కడ నుంచి హైదరాబాద్ రావడానికి ముందు టెడ్ మీరున్న ఆమె దగ్గరకా వెళ్ళాను. ఆ సమయంలో ఆమె చూసిన మానుల్ని వేస్తే చూడలేదు. తమ కొన్ని రోజుల్లో చనిపోతామని తెలుసుకున్న ప్రతి మనిషి అలాంటి మానులే చూడలేదు. మనుషులు మాను వుంటుంది కానీ జీవితానికి మాను వుండదు, రూపా వుండదు.

నేను హైదరాబాద్ వచ్చిన వెల రోజులకు టిలి గ్రామ్ వచ్చింది. మా అత్తగారు చనిపోయారు. ఆ విషయం తెలిపాక అలమంద వెళ్ళాను. నేను వెళ్ళేటప్పటికే కవ దహనం అయిపోయింది. వదకుండే రోజు వరకూ వుంది, వెళ్ళమని మా మావగారవారు. అప్పకల నిమజ్జనం రాజమండ్రిలో చేయాలన్నారు. అప్పకల నిమజ్జనం మా బావమరుదులు చెయ్యాలి. కొన్ని కారణాల వల్ల

వాళ్ళు తీరు దాటకూడదు. మా ఆవిడకి కజిన్ బ్రదర్ రాము బావ నా పేరు మాచిందారు. వాలో తోడుగా వచ్చానన్నాడు.

రిక్షా కోటిలింగాల రేవుకి చాలా దూరంలో ఆగింది. అక్కడ నుంచి రిక్షా ముందుకి వడవదు.

"మరిక... పానా కష్టం బాబూ..." నేను వర్షంలో వెనుటలు తుడుచుకుంటూ అన్నాడు రిక్షా మనిషి.

నా చేతిలో స్టాన్లిక్ కవర్లో వుంచిన అప్పకల మూట.

ఆ అప్పకల మూటవేపు మానువచ్చడల్లా వాకు ప్రాణప్రదానమేనా అత్తగారు నా మనసులో మెదులుతున్నారు. ఆవిడ నా పల్ల మానవ అభిమానానికి రుణాన్ని వేసిలా తీసుకుంటున్నావేమో!

చేతిలో అప్పకల మూటలో కోటిలింగాల రేవు వేపు వడవడం ప్రారంభించాం.

తడిపి ముద్దుపాటుతున్నాం. రేపు ఇంకా పది గజాల దూరంలో వుంది. మునుపులో తాటికల పాక వుంది. అది చిన్న టీ దుకాణం. ఆ దుకాణం లోపల చెక్క బెంచీ మీద ఒక మనిషి కూర్చున్నాడు. యాలై ఏళ్ళంటాయి.

అతడి ద్వారా కొన్ని వివరాలు తెలుసుకోవచ్చు గదా అనే ఉద్దేశంతో ముందుకు వచ్చి, టీ దుకాణంలోకి దూరాం.

"ఏం బాబూ... రెండు వేడి వేడి టీ కొట్టించుంటారేమీ..." అన్నాడు ముసీలారు లేస్తూ. ముఖాలు తుడుచుకుంటూ బెంచీ మీద కూలబడ్డాం. మూడు నిమిషాల తర్వాత ఆ ముసీలి వ్యక్తి ఇచ్చిన టీని తాగుతున్నాను. ఆ ముసీలి వ్యక్తి ఉపోద్ఘాతం ప్రారంభించాడు.

"ఆ అవర కర్ణులు చేసే వ్యక్తులు ఇంత వర్షంలో ఎవరుంటారు బాబూ... ఇక్కడి వెళ్లి పిలిచినా రారేమో" అన్నాడతడు.

అవరకర్ణులు చెయ్యడానికి ప్రత్యేకంగా వ్యక్తులుంటారు. వాళ్ళందరూ ఆ రేవుకి సమీపంలోనే వుంటారని నేను విన్నాను.

"రెండోజాల్తుంది కురుస్తున్న వాన... ఈయాలే ఎక్కువైంది... తెల్లవారు జామున రాళ్ళదెబ్బలా కొట్టింది. చిన్నటి నుంచి చూస్తున్నా గదా... ఆ అవర కర్ణులు చేసే వాళ్ళకి పెద్దగా వేరాలొచ్చినట్టుగా లేవు..." అన్నాడు ఆ ముసీలి వ్యక్తి.

"వేరాలేమిటి" అడిగాను నేను.

"ఆ వూజులూ... కర్ణులూ అప్పి బేరాలే కదా బాబూ... మీ కది నిర్మూలించాలి పని. వాళ్ళకది భుక్తి కోసం. ఇక్కడ కట్టెలూ, దబ్బులే లెక్క. మనుషులూ, ప్రాణాలూ కాదు కదా..." చాలా వేదాంత ధోరణిలో అన్నాడు ముసీలి వ్యక్తి.

దేవాలయంలో వూజులైనా, శివాలయంలో కర్ణులైనా రెండూ ఒకటి. భుక్తి, భక్తి. అతవల ఎందుకన్నాడో వాళ్ళకెప్పుంది. కాపేపు అలోచనలో వద్దాను. ఎదురుగా రోడ్డు మీద నీటి ప్రవాహం. ఆ ప్రవాహంలో ఏదో మృత్యులయం.

"ఇప్పుడు కర్ణులందరూ చెయ్యడానికి ఎవరూ దొరకరా..." అడిగాను వెన్నెదిగా.

"అక్కడకెళ్ళండి... ఎవరో ఒకరుంటారు" నన్ను నిరుత్సాహపరచడం ఇష్టంలేక అన్నాడతడు. చేతి వాచీ వేపు చూసుకున్నాను.

వర్షమేనా తప్పదు. వెళ్ళాలి.

"వెళ్ళాం వద..." రామా బావ వైపు చూసి అన్నాను.

రుమాలు తీసి వెళ్ళిమీద వేసుకుని, ఆ గుడి సెలోంచి బయల్కొన్నాం. మోకాళ్ళ లోతు నీళ్ళు వదుస్తున్నాయి.

దూరంగా గోదావరి పరవళ్ళ తొక్కతోంది. అతలాకుతలమైపోతున్న వదిగర్భం. ఎర్రని నీళ్ళు చెత్తనీ, చెదారాన్నీ పసున్న కల్లుపాల్చీ తవలో శీర్షం చేసుకుంటూ ఒరుసుకుంటూ, ఉగ్గంగా పరిగెడుతున్న ప్రాచీన పావన గోదావరి.

కోటిలింగాల రేవు. రాచివెట్టు కింద నిలబడ్డాం. పక్కనే శివాలయం. ఎవరో ఒకరిద్దరు వ్యక్తులు తవ్వాడుతున్నారు. కొంతమంది పాడుపులు వెట్టి కింద, అరుగుల మీద ముడుచుకుని కూర్చుని కులుకుతుంటున్నారు.

కిందా, మీదా వర్షం

"దేవాలయంలోకి వెళ్ళి, అడిగిరానా..." అన్నాడు రాము బావ. వెళ్ళనవ్వారు కూడా.

"అవర కర్ణులు చేసే వ్యక్తులు లేరట. ఇవాళ రాకపోవచ్చు... ఎవరిచేతనైనా కలుపించితే

ఇంటి నుంచి వస్తారట... కబురంవుదామా..." అన్నాడతడు.

"వాళ్ళెక్కడుంటారో తెలియ గదా..." అన్నా వేను.

గుడిలో వెళ్ళారు. ఆ చూడు... దూరంగా వేస వెట్టు కచ్చితంగా... అక్కడ ఇద్దరున్నారు... ఎవరిచేతనైనా... కబురంపే వచ్చారు..." అన్నాడు మావాడు.

"కబురంపడానికి ఎవరున్నారు... మనవే వెళ్ళాస్తే బావుంటుంది..." అన్నావేను.

"నేను వెళ్ళాను... మీరిక్కడే వుండండి..." అంటూ మా రాము బావ వర్షంలో ముందుకు వడినాడు.

కోటిలింగాల రేవు మృత్యు వ్యక్తుల నిర్ణయ చలనా కనిపిస్తోంది. వాకు చావు ఎన్నడూ బతుకు కంటి గొప్పదిగానే కనిపిస్తుంది. కచ్చితం, కచ్చితం, ఆకర్షి, నిరాకర్షి, ప్యాన్లాన్, అత్యశయి, ప్రేమని, ఆత్మీయతని, అమరాకాన్తి, ఆనందాన్తి, అన్వితనీ మనిషి పదిలేయ్యడానికి చావు వుండేమోపనిపిస్తుంది వాకు.

చావు భయం లేకపోతే మనిషి ఇంకా ఎంత స్వార్థపరుడయ్యేవాడో. ఇంకా ఎంత దుర్మార్గు

ఈవారం కథ

రేటును వెచ్చదాయన. నేను ఆశ్చర్యపోయాను.

"మీ ఇష్టం" అన్నాను.

"నవ ప్రారంభిస్తున్నాడు... ఈ చోరు వర్షంలో స్నానం చేస్తారా..." అడిగాడాయన.

"స్నానం చేస్తాను..." అన్నావేను.

"చూపారుగా గోదావరి... నేను పుట్టి, బుద్ధి ఎరిగాక గోదావరి దూరమడలా మారడం నేను చూడలేదు. స్నానానికెళ్ళే... కొట్టుకుపోతారేమో... ఆయనా చేస్తానంటున్నారుగా... చెయ్యండి... వేగం వెళ్ళండి... వర్షంలో తడిస్తే వదిలం చేస్తుంది..." చాలా అనహనం కన్పించింది ఆయన మాటల్లో.

"నా అత్తగారు..." అన్నాను నేను వా మెరుపుకళ్ళవేపు చూస్తూ.

"నన్ను ఏడవమంటారా పార్..." వెంట అడిగాడు ఆ కులాడు కళ్ళలోకి చూస్తూ.

"ఏడవడం ఏంటి..." ప్రశ్నించాను నేను.

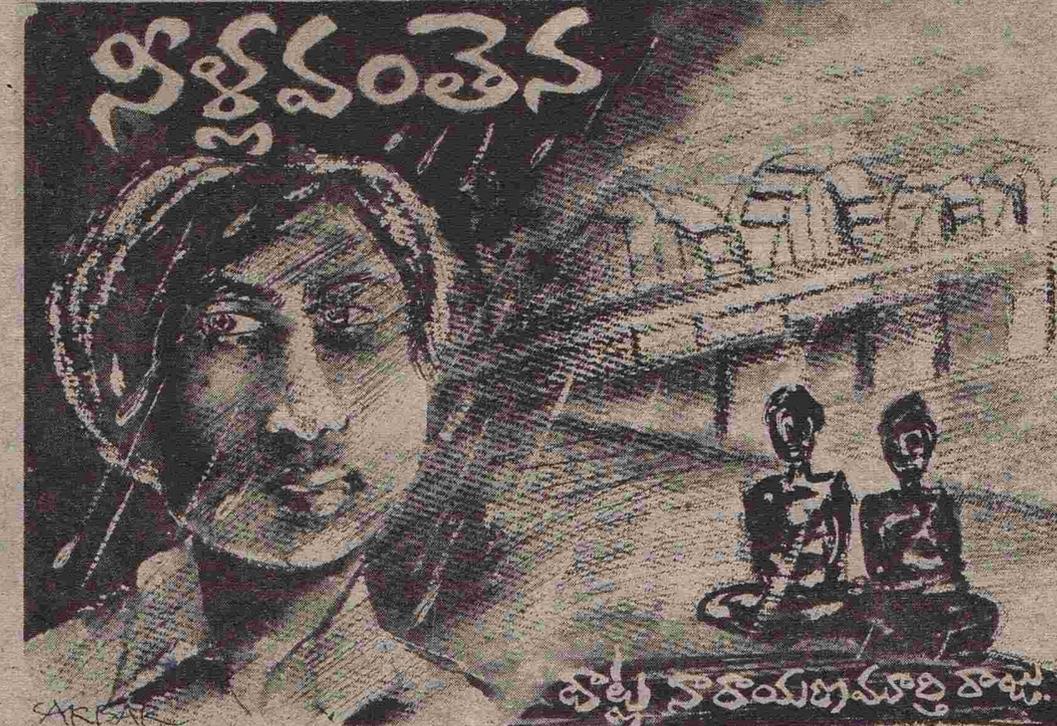
"పార్... చనిపోయినప్పుడు ఏడుస్తారు, కదావం అన్నడు ఏడుస్తారు, ఇలాంటి కి కాండలన్నడూ ఏడుస్తారు. కానీ మీరు ఏడవడం లేదు. మీ వక్కనున్నాయన కూడా ఏడవడం లేదు. నేను ఏడుస్తాను పార్... మీ అత్తగా అత్త కాంతిస్తుంది పార్... నన్ను ఏడవనీయం పార్... నేను బాగా ఏడుస్తాను పార్... నా ఏడుపు చూస్తే మీకు ఏడుపు వస్తుంది పార్... అన్నాడు ఆ కులాడు.

వాడి ముఖంలోకి చూశాను. అచ్చితంగా ఆ ముఖంలో అమాయకమైన బాల్యం పెద్ద బాల క్షలా వుంది.

వాకేమీ అర్థంకావడం లేదు.

మా అత్తగారి అప్పకల నిమజ్జనానికి ఈ కుల దెండుకు ఏడవాలి?

"ఏడుస్తేనే ప్రేమ వున్నట్టా... ప్రేమ వుంటే నేను ఏడవాలి... నువ్వెండుకు ఏడవడం..."

దయ్యేవాడో!

పుట్టి చాలా గొప్పది. జనవంతో మరణాన్ని ముడిపెట్టిన వ్యక్తికన్నా గొప్ప వింత ప్రపంచంలో లేడు.

చోరుగాలి ప్రారంభమైంది. ఆ చోరుగాలి జీవితంలో చివరి దశలా ఉద్దేశంగా, ఉద్విగ్నంగా వుంది. రాచివెట్టు చాటుకెళ్ళి నిలబడ్డాను. గాలి... గాలి... అరుగు మీద కూర్చున్నాను. రాచివెట్టి వీళ్ళ వెట్టులా వుంది. పాతకాలపు రాచివెట్టు వస్త్రయ్య కాలం నాటిదో. వీరేలింగాం కాలంనాటిదో. దాని వెనక కాలం వుందనే నిశయం వాకు తెలుసునే వుంది.

అన్నడు చూశాను.

ఆ రాచి వెట్టుకి ఎడమవేపున తొరలా వున్న ప్రాంతం దగ్గర ముడుచుకుని కూర్చున్న కులాడ్డి, ఆ కులాడికి ఆరేళ్ళో, ఏడేళ్ళో వుంటాయి. తెల్లగా, స్వచ్ఛంగా వేదంలా వున్నాడు. వాడి కళ్ళ పుంజుల్లా మెరుస్తున్నాయి. చిన్న నిక్కరు, గళ్ళ చొక్కా, తడిపి ముద్దుపాటున ముఖం, పాడవాలి ముక్కూ, బుగ్గల్లో మెరుస్తున్న స్వచ్ఛమైన కాంతి.

మనసుకు కాంతి వున్నట్టి దేహానికి కూడా ఓ కాంతి వుంటుంది. ఆ కాంతితో నిలక్షణంగా ప్రకాశిస్తున్నాడు వాడు. నా చేపి నూటిగా చూస్తున్నాడు. వాడు ఆ సమయంలో వాకు బాలగోదావరిలా కన్పించాడు.

వాడి వేపు చూస్తున్నంతలోనే వీళ్ళలో అడుగుల చచ్చడకి తల తిప్పాను. మా బావ. ఆ వక్కన అవర కర్ణులు చేసే వందీకుడు.

"ఏమిటండి బాబూ... ఇంత వర్షంలో వచ్చారు... మునుపూర్తం ఇష్టమే కుదిరిందా... ఏమిటి... ఏకేం... చెప్పండి" అడిగాడాయన.

మేం ఎందుకొచ్చామో చెప్పాను.

"అదే కదా... ఇంత వర్షంలో ఏమిటండి బాబూ... మామూలుగా ఇలాంటివాటికి... కొన్ని రేట్లు వుంటాయి. ప్రస్తుతం వర్షం... కాదు... తుపాన్... అంటే తేలు చూతుంది..." ఆ

ఆయన చెప్పిన ప్రాంతంలో అప్పకల మూట నుంచి మెట్లు వేపు వడినాను. స్నానం చేసాను. దుస్తులు మార్చుకున్నాను. మెట్లలో ఓ మెట్టు మీద ఆయన నా కెదురుగా కూర్చుని వేసే చెయ్యలో వెళ్ళున్నాడు. మా అత్తగారి అప్పకల మూట విప్పాను. అన్నడు నా కళ్ళంట కచ్చితం చూచాను.

ఆ పురోహితుడు చెప్పిన పనిని యాంత్రికంగా చేస్తున్నాను. సరిగ్గా అన్నడు - నా కప్పిటి పొరలోంచి ఆ కులాడు కన్పించాడు ఎదురుగా.

వాడివేపు అక్కరంగా చూశాను.

"పార్... పార్... మీరేమీ అనుకోకపోతే... వేసకటి అడుగుతాను... చెప్తారా పార్..." అన్నాడు ఆ కులాడు.

"అడుగు..." అన్నావేను.

"మీ వాళ్ళగారు పోయారా..." అడిగాడు.

"లేద"న్నాను...

"మీ అమ్మగారు..."

"లేద"న్నాను.

"మరి మీ అక్క వెళ్ళేళ్ళలో ఎవరైనా..." అడిగాడు.

"లేద"న్నాను.

"మరివరు పార్... పోయింది... ఇంత వర్షంలో ఇంత పీరియస్ గా ఈ అప్పకర్ణి నిమజ్జనం చెయ్యడానికి వచ్చారంటే... నేనేమైనా ఎక్కువగా చూడకుంటున్నానా... పార్..."

నా కెండుకో చిక్కా అనిపించింది.

"ఇంతకీ ఏకేం కావాలి" అడిగాను.

"వాదా... రెండోజాల్తుంది... ఇక్కడే తిరుగుతున్నాడండి... వాడేనే చెప్తాడు. నమ్ముకండి... అంతా దబ్బు కోసం... ఇలాంటివాళ్ళు చాలా మంది ఇక్కడుంటారు" అన్నాడు పురోహితుడు.

కర్ణులందరూ జరుగుతున్న వుంది.

రెండు నిమిషాల తర్వాత మళ్ళి అడిగాడు ఆ కులాడు.

"ఎవరు పార్ చనిపోయింది... చెప్పండి పార్ దయచేసే..."

అడిగాను.

"మీ అత్తగారి అంటున్నారూ కదా పార్. నన్ను మీ ఆవిడ తరపునా, మీ తరపునా ఏడవనీ యింది పార్. నేను ఏడుస్తానీ పార్..." అన్నాడు కులాడు.

"దీని వల్ల ఏకేమిటి లాభం" అడిగాను.

ఒక్క క్షణం ఆ కులాడు మాట్లాడలేదు. వరం జోరుగా కురుస్తూనే వుంది. మా రామూ బావ మా ఇద్దరి వేపు విశ్రాంతిగా చూస్తున్నాడు. గోదావరి వడవడిగా పరుగులుతూనే వుంది.

మమ్మల్ని కమ్మేస్తున్న వర్షపు తువకల మంచు.

"నేవేడుస్తే మీరు దబ్బులిపారని పార్" అన్నాడు ఆ కులాడు.

ఒక్కసారి వాడి కళ్ళవేపు చూశాను. ఆ కళ్ళలో కచ్చితం, కచ్చితం మమ్మల్ని చూడమనే గదా!

"ఎంత కావాలి... నీ ఏడుపుకీ..." అడిగాను.

మారుతున్న కాలంలో వచ్చడానికి, ఏడవడానికి కూడా ధరలుంటాయేమో! ఆ కులాడి అనవరం గురించి అలోచిస్తున్నాను. వాడి అనవరం ఏమై వుంటుంది.

"యాలై రూపాయలు ఇమ్మంటానా..." అడిగాను యాంత్రికంగా.

ఇటువక్క, మా వందితుడు మంత్రాలు చెడుపుతున్నాడు. మధ్యలో మరొకసారి స్నానం చెయ్యండి. ముక్క, మూసుకోండి. ప్రదక్షిణం చెయ్యండి - ఇలాంటి తంతం జరుగుతున్న వుంది.

నేను మూడోసారి స్నానం చేసి వచ్చాక, ఆ కులాడు మెరుపు కళ్ళలో అడిగాడు.

"రెండు వందల యాలై రూపాయలు కావాలి పార్..."

ఆ కళ్ళవిందా విషాదం. ఆ మాట విందా విషాదం. మరే ప్రక్కా వెయ్యకుండా మా బావ వేపు చూశాను. రెండు వందల యాలై రూపాయలు మా బావ ఇచ్చాడు మెట్ల మీద వున్న నా

ఎదుటి మనిషిని మాటలతో అకట్టుకోవడం ఎలా? దీనికి హిస్సా రీజం ఎంతవరకూ ఉపయోగపడదు? వాదించడంవల్ల ప్రయోజనం ఉంటుందా?

-ఆర్.సుందరేశ్వర్, విశాఖపట్టణం
ఎదుటి మనిషిని మాటలతో అకట్టుకోవడానికి హిస్సారీజం దాకా వెళ్ళవలసిన వనరు లేదు. ఈ క్రింది విషయాల్ని గ్రాత్రంగా గమనిస్తే చాలు.

ముందుగా ఎదుటి వ్యక్తిని ఎక్కువగా మాట్లాడనివ్వండి. అతను చెప్పే అన్ని కాయింట్లు సమగ్రంగా విన్న తరువాతనే, మీరు మాట్లాడడం మొదలు పెట్టాలి.

ఎదుటి వ్యక్తి మాట్లాడటాన్ని, మీరు ఎంత సహనాన్ని ప్రదర్శించగలిగితే, అంత ఎక్కువ మంది.

మొండిగా వాదించడంవల్ల ఎదుటి మనిషిని టెంపొరంగా గెలువవచ్చునేమో కాని, అతని మనస్సును గెలువలేము.

ఒకవేళ మీరు మాట్లాడడంలో తప్పించి నిర్ణయంగా ఒక్కోండి.

ఎదుటి వ్యక్తి అభిప్రాయాలు మంచిగా అంటే మీరుకూడా ఒక్కోండి.

వాలివల్ల మీ స్నేహితులు మీతో ఎక్కువ ముఖ్యంగా గడవడానికి ఇష్టపడారు.

? నాకు ప్రతి చిన్న విషయానికీ భయం వేస్తుంది. ఆ సమయంలో చాలా టెన్షన్ కు గురి అవుతాను. శరీరమంతా వణుకుతుంది. చనిపోతానేమోనన్న భయం రోజూ రోజూకి ఎక్కువవుతుంది. ఎవ్వరూ ఎవరైనా కోడు ఉండాలని అనిపిస్తుంది. దీనివల్ల జీవితంలో చాలా కోతలు వస్తున్నవి అనిపిస్తుంది. ఒక్కొక్కసారి అత్యుపాత్యకూడా చేసుకోవాలని అనిపిస్తుంది. ఈ భయం తగ్గలంటే ఏం చేయాలి?

-ఎం.సైదులత, విజయవాడ.

మీరు ప్రతి చిన్న విషయాన్ని భూతలాంటి మాన్యురూ. అవసరమైన ఆలోచనలతో మీ మనస్సును సాధు చేసుకుంటున్నారు. మీకున్న మానసిక సమస్యను "యాంక్నెట్ మ్యారోసిస్" అంటారు. మిమ్మల్ని హెచ్చరిక చేసి, మీకు సరియైన సలహా ఇవ్వడం ద్వారా మిమ్మల్ని ఈ సమస్యనుండి బయటపడేలా చేయవచ్చు. మీ మానసిక రుగ్మతవల్ల మీకు అత్యుపాత్య భావనకూడా బాగా పెరిగింది అవకాశం ఉంది. అంతేకాకుండా, మీకు రకరకలా

పోలియో కూడా రావచ్చు. ఇక ఈ సమస్యకు సరిష్కారం లేదు అనుకున్నప్పుడు, అత్యుపాత్య ఆలోచనలు రావడానికి అవకాశం ఉంది. మీ విషయానికి వస్తే, మీ మానసిక రుగ్మతనుండి మీరు మూలకాంత బయటపడి, కొండంత ధైర్యంతో ముందుకు వెళ్ళగలరు. అటువంటప్పుడు, ఇక అత్యుపాత్య ఆలోచనలు ఎందుకు? పెర్ హిస్సారీజంకూడా మీకు బాగా ఉపయోగపడుతుంది.

? నా వయస్సు 23 సంవత్సరాలు దాదాపు 7 సంవత్సరాలు నుండి హస్తప్రయోగం అలవాటయింది. మా ప్రక్క ఇంటి ఆంటీని ఊహించుకుని హస్తప్రయోగం చేసే వాడిని. ఇప్పుడు ఇంట్లో వాళ్ళు పెళ్ళి చేసుకోవడం పోర్ట్ చేస్తున్నారు. కాని, పెళ్ళిలో ఇంతకుమునుపు ఉన్న ఉద్దేశం ఇప్పుడు లేదు. నేను పెళ్ళికి వనికి రానేమోనన్న భయం నాలో బాగా నాటుకుపోయింది. ఒక స్నేహితుడి సలహాతో, విజయవాడలో ఒక అమ్మాయితో పెళ్ళి చేయబోయి భంగపడ్డాను. ఇక నా జీవితం ఇంతేనా? నేను వినాహానికీ పనికి రానా? నాకు పెళ్ళి చేసుకునే యోగం లేదా?

-ఆర్.రామకృష్ణారావు, గుడివాడ.

నయస్సంటూ వచ్చాక పెళ్ళి కోరికలు రావడం అనేది చాలా సహజం. అలాగే యుక్త వయస్సులో, పెళ్ళి కోరికల్ని అణచుకోవడానికి హస్తప్రయోగం చేసుకోవడంకూడా చాలా సహజమే! హస్తప్రయోగం వల్ల, మీ పెళ్ళి జీవితానికి ఎటువంటి సమస్యకూడా ఉండదు. ఇకపోతే, ఇప్పుడూ మీకున్న సమస్య మీ శరీరానికి కాదు. మీ మనస్సుకు! మీరు నిర్ణయంగా, ఎటువంటి బిస్నెస్ మనస్సులో ఉంచుకోకుండా,

పెళ్ళి చేసుకోవచ్చు. మీరు తనకుండా వినాహానికీ పనికివస్తారు. అవసరమైన ఆలోచనలు, భయాలు మీ మనస్సులో వుంచుకోకండి.

? నేను ఈ మధ్యే పదవ తరగతి ఫెయిల్ అయ్యాను. నా తల్లితండ్రుల ఆశల్ని నమ్ము చేశాను. నాకు డాక్టర్ కావాలని ఉండేది. పదవ తరగతి పాస్ కాలేని దాన్ని, ఇక డాక్టర్ ఏం చేయవచ్చుతాను? జీవితంపై చాలా ఎరక్టి వుడుతోంది. ఆనలు ఇక బతికి ఏం సాధించాలి?

-ఆర్.ఎల్. విశాలాక్షి మందవూరి.

! జీవిత ధ్యేయాన్ని సాధించడానికి సాగించే ప్రయత్నంలో మర్యాద, కష్టాలా ఎదురౌతూ ఉంటాయి. రెండింటినీ నుముగా స్వీకరించాలి. అయినా మీ లక్ష్య సాధనకోసం మీరు చేసిన ప్రయత్నం ఒకసారి చేక చేసుకోండి. డాక్టర్ కావాలని అనుకున్నప్పుడు, మీలో కిల్లింగ్ ఇన్స్టింక్ట్ ఉండాలి. అంటే చాలా కష్టపడి చదవాలి. మీరు సమయమంతా స్నేహితులతోనే, టీ, సినిమాలు చూడడానికో, ఊర్లు తిరిగడానికో వెళ్ళిస్తే, ఇక ఏం చేయగలుగుతారు? మీరు చేసిన తప్పక (పదవకుండా ఉండడం), మీరు అత్యుపాత్య చేసుకొని, మిమ్మల్ని అమానుషంగా ప్రేమించే మీ తల్లిదండ్రులకి కిక్కి ఎందుకు వేయాలి? ఒక్క ఓటమితో ఈ రోజులోని అన్నిదారులూ మూసుకోవ్వ. ప్రయత్నించండి. మళ్ళీ ప్రయత్నించండి. ద్వైరణిత్యం ఉత్సాహంతో చదివి, పట్టుదలతో మీ భవిష్యత్తుకు బంగారుబాట వేసుకోండి.

? నాకు కోపం ఎక్కువగా వస్తుంది. అదికూడా చిన్నచిన్న విషయాలకే? దీనివల్ల నేను చాలా నష్టపోతున్నాను. కోపం వ్యక్తిత్వాన్ని పెంచుతుందనే అభిప్రాయం చిన్నవద్దు నాలో ఉండేది. అదే దీనికి కారణమా? ఈ అసవసర కోపం నుండి బయటపడడమేలా?

-ఎం.రాజు, శ్రీకాకుళం

! కోపం అన్ని విధాల అవరోధాయకం అని అందరికీ తెలుసు. కాని కోపం వచ్చినప్పుడు కంట్రోలు చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు. ఉదాహరణకి మీ విషయమే తీసుకోండి. ఏదో సినిమాలో, ఎవరో ఒక హీరో చట్టాన్ని గురించి ఆలోచించకుండా, గవో పదిమందిని చంపిస్తాడు. చివరికి ఆ సినిమాలో అతనికే పోలిస్ ఆఫీసర్ ఉద్ద్యోగం వస్తుంది. కాని, విజ జీవితంలో, నిత్య జీవితంలో ఈ విషయం సాధ్యమౌతుండా అనేది ఆలోచించవలసిన విషయం. సినిమాలో కోపం హీరోకి వరమైతే, విజ జీవి

తంలో మనకి ఒక తాపం. కోపం వ్యక్తిత్వానికి అలంకారం కాదు. కోపం వ్యక్తిత్వాన్ని పెంచుతుందనే మీ విన్నపటి అభిప్రాయం. ఈ రోజు మీరు ఇలాగే తయారవుదానికి కారణం కావచ్చు. ఎవ్వరూ క్రూర్లు ఉండడానికి ప్రయత్నించడం, ఎదుటి వ్యక్తి ఎంత రెచ్చగొట్టినా, విగ్రహాన్ని కోల్పోకుండా ఉండడం ఒక విధంగా కోపాన్ని తక్కువ చేస్తాయి. అంతేకాకుండా కోపంగా ఉన్నప్పుడు కానీ, అపేక్షం ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు కానీ తీసుకునే నిర్ణయాలు చాలా వరకు తప్పుడు నిర్ణయాల్ని ఉంటాయి. కోపం తక్కువ చేసుకోండి అని చెప్పడం చాలా ముఖ్యమైనది, అవరోధంలో విజానికి చాలా కష్టం. అయితే, ప్రయత్నించడంలో అది సులువుగా మారుతుంది. ప్రయత్నించి చూడండి. ఏ ఏ ఏ యూ ఆర్ డి టెస్ట్.

? నా భార్య వయస్సు 26 సంవత్సరాలు, గత సంవత్సరంనుండి ఆమెలో ఏదో మార్పు వచ్చింది. ఎవ్వరూ ప్రక్క ఇంటి వాళ్ళు ఆమెను ఏదో అన్నారని, అవమానించారని అనుకుంటూ ఉండేది. ఈ మధ్య ఈ భావన కాస్తా ఎక్కువై అసలు బయటికి వెళ్ళడం లేదు. పోలీసులు వచ్చి అరెస్టు చేస్తారని, బంధువులుకూడా తిడుతున్నారని, వాళ్ళ గురించి బూతు మాటలు ఎక్కువగా మాట్లాడుతుంది. రోజూ రోజూకి ఆమె ప్రవర్తన మురుగుతోంది. ఇక విడాకులు ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నాను. కాని ఆమె ముసలి తల్లిదండ్రులకు ఆమె ఒక్కటే కూతురు. ఆమెను వదిలేస్తే, ఇక ఆమెను చూసుకునే వారు, అడుకునే వారు ఎవరూ ఉండరు. పిల్లలుకూడా బాధపడతారు. కాని, ఇలా అని, నేనుకూడా ఎన్నిరోజులని ఓపిక పట్టగలను? దయచేసి మంచి సలహా ఇవ్వండి.

-ఎల్.రవింద్రవార్, వరంగల్.

! మీ భార్యకు ఒక తీవ్రమైన మానసిక సమస్య ఉన్నది. దీనినే 'స్పైకోఫ్రీనియా' అని అంటారు.

మెదడులో జరిగే కొన్ని రహస్య మార్పుల వల్ల ఈ సమస్య వస్తుంది. జబ్బుని ముందుగానే గుర్తిస్తే, వెంటనే వయం చేయడానికి అవకాశం ఉంది. మీరు వరంగల్లో ఉన్న మంచి సైకియాలిస్టుకి ఆమెను వెంటనే చూపండి. కాని ఆమె పూర్తిగా బాగుపడడానికి చాలా కాలం పట్టవచ్చు. వేచి చూడాలి. ఆమె ఇప్పుడు ఏం చేసినా కూడా, ఆమెకు తెలియకుండా చేస్తున్నది. మీరు విడాకులు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆమె ముసలి తల్లిదండ్రులు ఆమెను అదరించలేకపోతే, ఆమె వరసితే సరే జరిగిందే జీవితం వాళ్ళమౌతుంది. ఒకసారి మనస్సుగా ఆలోచించండి.

? నాకు మత్తు ఇంజెక్షన్లు చేసుకోవడం రెండు సంవత్సరాలుగా అలవాటయింది. ఎంత ప్రయత్నించినా కూడా ఆ అలవాటు నుండి బయటపడలేకపోతున్నాను. ఈ మధ్యే శరీరమంతా వణకడం ప్రారంభమైంది. ఎవ్వరూ చాలా వీరవంగా ఉంటోంది. సైకియాలిస్టుని కలిసినా కూడా ప్రయోజనం లేదు. దయచేసి మీరైనా సహాయం చేయదా?

-డాక్టర్ వనజ, విశాఖపట్టణం

! డాక్టరులు ఉండి కూడా మీరు మత్తు ఇంజక్షన్లు అలవాటు పడడం మీరు చేసిన మొదటి సాహసాలు. మత్తు ప్రవంశంలో ఒకసారి వెళ్ళిన తరువాత, తిరిగి రావడమనేది మీ మనస్సుకు పైన అధారపడి ఉంటుంది. ఒకవేళ విజయంగా మీకు బాగుపడాలని ఉంటే, "హిప్నో థెరపీ", "స్టేట్ థెరపీ", "అవరోధ థెరపీ"లు అద్భుతంగా పనిచేస్తాయి.

-డా. వి. నగేష్

మీ మానసిక సమస్యలు, సందేహాలు కింది చిరునామాకు రాయండి. డాక్టర్ నగేష్ వాటికి సమాధానం యిస్తారు. మీ ప్రశ్నలు వివరంగా వుండాలి. కవరమీద మనసువైద్యం అని రాయాలి.
చిరునామా
మనసువైద్యం
ఆదివారం ఆంధ్రజ్యోతి
రోడ్ నెం: 8, బంజారా హిల్స్,
హైదరాబాద్-500 034

ఒక్కొక్కసారి శరీరావయవాల కదలిక, వాటి మీద వివిధ రకాలైన ఒత్తిడి, పీడనాల ద్వారా అంతరావయవాలను వైతన్యం చేయడమే దీని ముఖ్యోద్దేశం. 'మసాజ్' దీనిలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది. దీనినే 'తైలమర్షనము' అని కూడా అంటారు. శరీరానికి మానె పట్టించి తాడవము, స్ట్రెక్చర్, పర్కూషన్, హాస్టింగ్, బేటింగ్, క్లాస్టింగ్, పీడింగ్, స్క్విజింగ్ వంటి వివిధ పద్ధతుల ద్వారా అంతరావయవాల్లో ఉన్నాన్ని పుట్టించి రక్తసరణను క్రమబద్ధీకరించి వ్యాధి నివారణ చేస్తారు. దీనిలో ఎక్స్ట్రాసెక్ థెరపీ, ఆక్యుపెషన్ థెరపీ, ఎలక్ట్రోథెరపీ వంటి వివిధ విభాగాలున్నాయి.

శరీరంలోని ఏ అవయవమైనా సక్రమంగా పని చేయకపోతే ఈ విధమైన పద్ధతుల ద్వారా ఆ భాగంలో చలనం కలిగించి దాన్ని యథాస్థితికి తీసుకువస్తారు. ముఖ్యంగా వక్షవాతం, పోలియో, ప్రమాదవశాత్తు తిరిగి అతిశీలనపడిన అవయవాల కదలిక వంటి మొంది వ్యాధులకు ఈ ప్రక్రియ అద్భుతంగా పనిచేస్తుండడంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. దీనిలోనూ వ్యాధిని బట్టి రకరకాలైన పరికరాలు, విధానాలు వాడుకోవచ్చున్నాయి. ఇవే కాకుండా కేవలం కొద్ది విముఖాల్లోనే తల

వ్యాధి, పంటవ్యాధి, నిద్రలేమి, జలుబు, ఉష్ణము మొ. విస్తృత విస్తృత ఇబ్బందులను ఆకర్షణంగా లోంగించగలిగే 'అక్యుపెషన్' విధానము, ఏల్రాంతి కలిగించే వైదా వారి 'అక్యుపెషన్' ప్రక్రియ, మందుల ప్రమేయాల తీకుండా కేవలం ఆహారంలో మార్పుచేయడం వల్ల వ్యాధులకు చికిత్స చేయగల 'డైట్ థెరపీ'

మనశ్శాస్త్రం

విధానాలు ప్రకృతి వైద్యానికి అలంకారంగా భాసిల్లుతున్నవి. క్రియలని చెప్పబడి జలవేతి, సూత్రవేతి, నయన, దండధోవతి, వస్త్రధోవతి, వౌలి వంటి మరెన్నో పద్ధతులు వ్యాధుల నివారణలో ప్రకృతి వైద్యానికి సహకరిస్తున్నాయి. రక్తం తీయడం, సూడులు గుచ్చడం, మత్తు, ఎక్స్ట్రే వంటి ఆధునిక నివారణ పద్ధతుల ప్రమేయం లేని 'ఫిషియల్ డయాగ్నోసిస్', 'ఐరిడయాగ్నోసిస్', 'క్రోమోడయాగ్నోసిస్' వంటి ప్రాచీన వ్యాధి నిర్ధారణ పద్ధతులు వృద్ధులకీ, ఉద్బంధులైన నిపుణుల కొరతనే ప్రకృతి వైద్యం తిరిగి అధునిక నిర్ధారణ పద్ధతులపై ఆధారపడక తప్పడం లేదు. ఈ విధంగా వర్ష వ్యాధి భూతాలను భోజన బలం చేయగల పాకువలాస్తూల వంటి చికిత్సా కర్మాలను తన అమ్ముల పాదిలో విజ్ఞానరమణిని

నీళ్లవంతెన

(12వ పేజీ తరువాయి)

పాంటు చేబురోని తీసి. ఒక పక్క నిమజ్జనం తంతు జరుగుతోంది. నాడు ఏడుమూర్తాడు. అది డోగ్ ఏడువు కాదు. విజయన ఏడువు. అస్త్రక నిమజ్జనం పూర్తయింది. దానాలూ పూర్తయ్యాయి. చివరి స్నానం చేసావాను. నాకు బాగా సంతోషంగా వుంది. శాస్త్రోక్తంగా పక్కగా కర్మకాండ పూర్తయింది. మా రామూ భావ డబ్బులిచ్చాడు వురోహితుడికి. అంతా అయిపోయింది. వురోహితుడు సమస్యరించి వెళ్ళున్నాడు. నేను దుస్తులు మార్చుకుంటున్నాను. సరిగ్గా అదే సమయంలో - కనీసం మాతో మాటమాత్రమేనా చేసుకుండా కోటిలింగాల రేవు ఎడమ వేపు వరుగిత్తాడు నాడు. అప్పుడు మాతాను. అక్కడ ఇద్దరు పని వాళ్ళు... కవాలి పట్టివాళ్ళలా వున్నారు. ఆ కుర్రాడు వాళ్ళ దగ్గరికొచ్చాడు. ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు. అరుస్తున్నాడు... ఏడుస్తున్నాడు. ఆ దృశ్యం నాకు కనిపిస్తోంది. నాడు ఎందుకో వాళ్ళని ప్రారేయపడుతున్నాడనిపించింది. పావుగంట తర్వాత నాడు నా దగ్గరికి తిరిగివచ్చి - ఏడుస్తూ - "పార్... నా పని కాలేదు... వరం కదా! వాళ్ళు రేటు పెంచేసారు పార్... ఇంకో వంద కావాలి..." అన్నాడు నాడు ఏడుస్తూనే. "ఎందుకు..." అక్కర్లేగా అడిగాను. నాడేం చెప్పలేదు. పమ్మ తన వెక రమ్మపట్టు

వంజు చేస్తూ ముందుకు వడిచాడు. ఎడమ వేపున మెట్ల దగ్గర పాత గోడ పక్కన నిలువుగా పడుకోవట్టిన శవం... వరంలో తడుస్తున్న శవం... "మా అమ్మ పార్... రెండోకాలెంది చనిపోయింది పార్... కాల్యాదానికి డబ్బులేవు పార్... గోదాట్లో పడేయాలంటే... నేను ఈడుక్కర్లేమే గదా పార్... వాళ్ళేమో... ఈ శవాన్ని ఏళ్లలో పడెయ్యడానికి ముందు రెండు వందల యాల్లె అడిగారు... ఇప్పుడు మూడు వందల యాల్లె అడుగుతున్నారు పార్... నేను మీ దగ్గర ఏడ్చింది ఇండుకీ పార్... ఏడ్చినా... మా అమ్మ శవానికి ముక్తి లభించలేదు పార్..."వాడి మాటల్లో నాడు వెసాడు. దుఃఖం... గుండెల్లో వరం కురుస్తోంది. వేవేమాత్రం ఆలోచించలేదు. వాడి కళ్ళలోకి మాసి, శవం వేపు వడిచాను. ఆ శవాన్ని భుజం మీద ఎత్తుకుని గోదావరి వేపు వడిచాను... ఆ శవాన్ని రెండు చేతుల్లో ఏళ్లలోకి జారవిడిచాను. వెనక్కీ తిరిగాను. ఏళ్లలో తేలుతూ వెళ్ళిపోతున్న తల్లి వేపు కర్పా ర్మకుండా చూస్తున్నాడు నాడు. వాడి చేతుల్లో పుస్తక వోటు కాగితాలు కిందకి జారిపోయి ఏళ్ళ మీద తేలుతున్నాయి. ఏళ్ళకీ, కన్నీళ్ళకీ మధ్య నేను.

వచ్చేవారం కథ పసిలి మొగ్గ - పసుపులేటి గీత